

ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

w roku szkolnym 2026/2027

dla uczniów klas IV–VIII szkoły podstawowej

Kryteria oceniania z języka polskiego zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, programem nauczania „**NOWE SŁOWA NA START!**”, wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania oraz statutem szkoły.

Ocenianie uwzględnia również kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027, w szczególności:

- rozwijanie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów;
- wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej;
- rozwijanie umiejętności pracy projektowej i interdyscyplinarnej;
- kształtowanie kompetencji społecznych, obywatelskich i prospołecznych;
- rozwijanie krytycznego myślenia;
- odpowiedzialne i bezpieczne korzystanie z technologii cyfrowych oraz sztucznej inteligencji;
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.

I. ZASADY OGÓLNE

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia odbywa się w klasach IV–VIII w skali cyfrowej od **1 do 6**, zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.

Ocena bieżąca ma na celu przede wszystkim:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych;
- wskazywanie uczniowi, co opanował, a nad czym powinien jeszcze pracować;
- udzielanie wskazówek dotyczących dalszej nauki;
- motywowanie ucznia do systematycznej pracy i rozwijania własnych zainteresowań;
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- wspieranie ucznia w rozwijaniu samodzielności, odpowiedzialności i umiejętności uczenia się.

Przy ocenianiu uwzględnia się przede wszystkim **stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych**, a także postępy ucznia, jego samodzielność, systematyczność oraz zaangażowanie w proces uczenia się – w zakresie i na zasadach określonych w statucie szkoły.

Wymagania edukacyjne są dostosowywane do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami wynikającymi z odpowiedniej dokumentacji.

II. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Czytanie

Ocenie może podlegać:

- czytanie głośne;
- czytanie ze zrozumieniem;
- płynność i poprawność czytania;
- właściwe akcentowanie wyrazów;
- intonacja;
- modulacja głosu;
- tempo czytania;
- interpretacja głosowa tekstu.

2. Wypowiedzi ustne

Ocenie mogą podlegać:

- dialog;
- opis;
- opowiadanie twórcze i odtwórcze;
- streszczenie;
- odpowiedzi na pytania;
- udział w dyskusji;
- argumentowanie i uzasadnianie własnego stanowiska;
- rozwiązywanie problemów;
- prezentacja;
- przemówienie;
- recytacja;
- wypowiedzi związane z analizą i interpretacją tekstów kultury;
- aktywność podczas lekcji.

Przy ocenie wypowiedzi ustnej bierze się pod uwagę m.in.:

- zgodność wypowiedzi z tematem;
- rzeczowość;
- logiczne uporządkowanie;

- poprawność językową;
- bogactwo słownictwa;
- umiejętność argumentowania;
- samodzielność formułowania wniosków;
- kulturę wypowiedzi.

3. Wypowiedzi pisemne

Ocenie mogą podlegać:

- prace klasowe i inne dłuższe formy wypowiedzi pisemnej;
- sprawdziany i testy;
- kartkówki;
- dyktanda;
- wypowiedzi pisemne wykonywane podczas lekcji;
- krótkie formy użytkowe, np. zaproszenie, ogłoszenie, dedykacja, życzenia;
- dłuższe formy wypowiedzi, np. opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis, charakterystyka, wypowiedź argumentacyjna, rozprawka, przemówienie;
- zadania dotyczące treści lektur;
- zadania ortograficzne, gramatyczne, językowe i literackie;
- zadania wykonywane w zeszytach ćwiczeń, jeżeli uczniowie korzystają z takiego zeszytu.

Przy ocenianiu wypowiedzi pisemnych uwzględnia się, odpowiednio do formy:

- realizację tematu;
- zgodność z poleceniem;
- znajomość cech gatunkowych;
- kompozycję;
- spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi;
- poprawność językową i stylistyczną;
- bogactwo i precyzję słownictwa;
- poprawność ortograficzną;
- poprawność interpunkcyjną;
- samodzielność wykonania pracy.

4. Inne formy aktywności

Ocenie bieżącej mogą podlegać również:

- samodzielna praca na lekcji;
- aktywność podczas zajęć;
- praca w parach i grupach;
- udział w dyskusjach;

- prezentacje;
- projekty edukacyjne;
- działania interdyscyplinarne;
- działania twórcze;
- zadania dodatkowe;
- projekty krótkoterminowe i długoterminowe;
- udział w konkursach;
- przygotowanie materiałów związanych z realizowanymi zagadnieniami.

W przypadku pracy zespołowej ocenie może podlegać zarówno efekt końcowy pracy, jak i indywidualny wkład ucznia, jego zaangażowanie, odpowiedzialność oraz umiejętność współpracy.

III. ZASADY DOTYCZĄCE PRAC PISEMNYCH

1. Prace klasowe, sprawdziany i testy obejmujące większą partię materiału są zapowiadane zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły, z uwzględnieniem czasu potrzebnego uczniom na przygotowanie się do sprawdzenia wiadomości i umiejętności.
2. Uczniowie są informowani o zakresie materiału objętego sprawdzianem.
3. Kartkówki mogą obejmować materiał z ostatnich lekcji, zgodnie z zasadami przyjętymi w statucie szkoły.
4. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowymi formami sprawdzania osiągnięć ucznia.
5. Jeżeli uczeń był nieobecny podczas pracy klasowej lub sprawdzianu, sposób i termin uzupełnienia tej formy sprawdzenia osiągnięć ustala nauczyciel zgodnie ze statutem szkoły.
6. Zasady poprawy ocen określa statut szkoły oraz wewnątrzszkolne zasady oceniania.
7. Procentowy przelicznik punktów na oceny w pracach pisemnych jest zgodny z zasadami obowiązującymi w statucie szkoły.
8. Po sprawdzeniu pracy nauczyciel przekazuje uczniowi informację dotyczącą jego osiągnięć. Informacja zwrotna może wskazywać:
 - co uczeń wykonał poprawnie;
 - co wymaga poprawy;
 - w jaki sposób uczeń może poprawić swoją pracę;
 - nad czym powinien pracować w dalszym procesie uczenia się.

IV. AKTYWNOŚĆ I PRACA UCZNIA

Aktywność ucznia może być dokumentowana w sposób przyjęty przez nauczyciela i zgodny z zasadami obowiązującymi w szkole.

Uczeń może otrzymywać plusy za:

- aktywny udział w lekcji;
- trafne i samodzielne wypowiedzi;
- systematyczne zaangażowanie w pracę;
- pomoc w organizacji pracy zespołu;
- twórcze rozwiązania problemów;
- dodatkowe działania związane z realizowanym materiałem.

Sześć plusów może zostać przeliczone na ocenę celującą, jeżeli taki sposób oceniania jest zgodny z przyjętymi zasadami wewnątrzszkolnymi.

V. NIEPRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Uczeń ma prawo zgłosić nauczycielowi nieprzygotowanie do lekcji na początku zajęć, na zasadach określonych w statucie szkoły.

Uczeń może skorzystać z prawa do nieprzygotowania **trzy razy w semestrze**, o ile statut szkoły nie stanowi inaczej.

Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z obowiązku uzupełnienia zaległości wynikających z nieobecności.

VI. PRACE DOMOWE

Prace domowe mogą być zadawane jako forma utrwalania, rozwijania zainteresowań, doskonalenia umiejętności lub przygotowania do kolejnych zajęć.

Praca domowa powinna być dostosowana do możliwości ucznia i mieć jasno określony cel.

Wykonana przez ucznia praca domowa może być sprawdzana i stanowić podstawę do przekazania uczniowi informacji zwrotnej.

Informacja zwrotna powinna w szczególności wskazywać:

- co uczeń zrobił dobrze;

- co wymaga poprawy;
- w jaki sposób może poprawić swoją pracę;
- jak powinien dalej pracować nad rozwijaniem swoich umiejętności.

Sposób zadawania i oceniania prac domowych jest zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oświatowego oraz statutem szkoły.

VII. ODPOWIEDZIALNE KORZYSTANIE Z TECHNOLOGII I SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

W pracy z wykorzystaniem technologii cyfrowych uczeń jest zobowiązany do przestrzegania zasad bezpieczeństwa, kultury komunikacji oraz poszanowania praw autorskich.

W przypadku wykonywania pracy z wykorzystaniem narzędzi opartych na sztucznej inteligencji uczeń powinien stosować się do zasad ustalonych przez nauczyciela.

Jeżeli zadanie wymaga samodzielnego wykonania, przedstawienie pracy wygenerowanej przez narzędzie cyfrowe lub inną osobę jako własnej może zostać uznane za niesamodzielne wykonanie zadania.

Nauczyciel może wymagać od ucznia:

- wskazania, czy i w jakim zakresie korzystał z narzędzi cyfrowych lub sztucznej inteligencji;
- przedstawienia procesu powstawania pracy;
- uzasadnienia zastosowanych rozwiązań;
- samodzielnego omówienia lub zaprezentowania wykonanej pracy.

Celem tych działań jest rozwijanie krytycznego myślenia, odpowiedzialności, samodzielności oraz świadomego korzystania z nowych technologii.

VIII. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

OCENA CELUJĄCA – 6

Uczeń:

- w bardzo wysokim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych;
- samodzielnie i twórczo wykorzystuje zdobytą wiedzę w sytuacjach typowych i problemowych;

- sprawnie rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem różnorodne teksty kultury;
- samodzielnie, wnikliwie i pogłębienie analizuje oraz interpretuje teksty;
- formułuje oryginalne, logiczne i trafne wnioski;
- sprawnie posługuje się terminologią polonistyczną;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem;
- tworzy samodzielne, dojrzałe i twórcze wypowiedzi ustne oraz pisemne;
- stosuje zasady poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- podejmuje samodzielne działania rozwijające jego zainteresowania;
- twórczo realizuje zadania dodatkowe;
- potrafi efektywnie współpracować z innymi, a w razie potrzeby podejmuje rolę organizatora lub lidera;
- odpowiedzialnie wykorzystuje technologie cyfrowe;
- może z powodzeniem uczestniczyć w konkursach lub innych przedsięwzięciach polonistycznych.

OCENA BARDZO DOBRA – 5

Uczeń:

- w wysokim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych;
- samodzielnie wykonuje zadania o znacznym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie;
- samodzielnie analizuje teksty i podejmuje trafne próby ich interpretacji;
- poprawnie posługuje się terminologią polonistyczną;
- formułuje logiczne i uporządkowane wypowiedzi;
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodne z tematem i cechami gatunkowymi;
- popełnia nieliczne błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne i interpunkcyjne;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- jest samodzielny i odpowiedzialny za własny proces uczenia się;
- chętnie podejmuje zadania dodatkowe;
- potrafi współpracować w zespole.

OCENA DOBRA – 4

Uczeń:

- w znacznym stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim i średnim stopniu trudności;
- zadania trudniejsze wykonuje z niewielką pomocą nauczyciela;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie;
- samodzielnie odnajduje w tekstach potrzebne informacje;
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstów;
- formułuje na ogół poprawne wypowiedzi ustne i pisemne;
- zna podstawową terminologię polonistyczną i zazwyczaj stosuje ją poprawnie;
- w wypowiedziach popełnia niewiele błędów językowych, stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych;
- bierze czynny udział w lekcjach;
- potrafi współpracować z innymi;
- podejmuje niektóre zadania dodatkowe.

OCENA DOSTATECZNA – 3

Uczeń:

- w podstawowym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych;
- samodzielnie wykonuje przede wszystkim zadania łatwe;
- zadania o wyższym stopniu trudności wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- odnajduje w tekście informacje podane wprost;
- rozumie podstawowe znaczenia tekstów dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- podejmuje próby analizy tekstów;
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół zgodne z tematem, choć mogą być mało rozwinięte;
- posługuje się dość ograniczonym słownictwem;
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne i interpunkcyjne, które zazwyczaj nie uniemożliwiają komunikacji;
- wypowiada się krótko, ale jego wypowiedzi są na ogół uporządkowane;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach, lecz podejmuje pracę po zachęcie nauczyciela.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA – 2

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym dalsze zdobywanie wiedzy;
 - wykonuje najprostsze zadania, często przy pomocy nauczyciela;
 - ma trudności z samodzielnym stosowaniem zdobytej wiedzy;
 - czyta niezbyt płynnie i może mieć trudności z właściwym akcentowaniem oraz intonacją;
 - z pomocą nauczyciela odnajduje podstawowe informacje w tekście;
 - podejmuje próby odbioru i rozumienia tekstów kultury;
 - ma trudności z samodzielną analizą i interpretacją tekstów;
 - jego wypowiedzi ustne i pisemne są krótkie i często wymagają wsparcia;
 - posługuje się ubogim słownictwem;
 - popełnia liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne;
 - mimo trudności podejmuje próby wykonywania poleceń;
 - pracuje niesystematycznie i wymaga częstej zachęty oraz pomocy nauczyciela.
-

OCENA NIEDOSTATECZNA – 1

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych w stopniu umożliwiającym dalsze zdobywanie wiedzy;
- ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych umiejętności polonistycznych;
- ma znaczne trudności z techniką czytania i rozumieniem tekstu;
- nie potrafi samodzielnie odnaleźć w tekście podstawowych informacji;
- nie rozumie wielu podstawowych pojęć i wyrazów występujących w tekstach dostosowanych do jego poziomu edukacyjnego;
- nie wykonuje podstawowych zadań nawet przy znacznym wsparciu nauczyciela lub odmawia podejmowania prób ich wykonania;
- nie potrafi samodzielnie sformułować krótkiej, poprawnej wypowiedzi;
- nie wykazuje postępów mimo udzielanego wsparcia i możliwości uzupełnienia braków.

Ocena niedostateczna nie powinna być traktowana jako kara za brak aktywności, trudności edukacyjne czy zachowanie ucznia, lecz powinna wynikać z poziomu opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych.

IX. OCENIANIE PRAC DODATKOWYCH I PROJEKTÓW

Prace dodatkowe oraz projekty mogą być oceniane na podstawie kryteriów dostosowanych do charakteru zadania.

Przy ich ocenianiu uwzględnia się w szczególności:

- zgodność z tematem i celem zadania;
- wartość merytoryczną;
- samodzielność;
- kreatywność;
- poprawność językową;
- umiejętność korzystania ze źródeł;
- poszanowanie praw autorskich;
- sposób prezentacji efektów pracy;
- estetykę – w zakresie adekwatnym do charakteru zadania;
- indywidualny wkład ucznia w przypadku pracy zespołowej.

Praca pretendująca do oceny celującej powinna wyróżniać się szczególną samodzielnością, wysoką wartością merytoryczną, kreatywnością lub oryginalnością oraz świadomym wykorzystaniem zdobytej wiedzy i umiejętności.

W przypadku prac plastycznych lub multimedialnych związanych z językiem polskim ocenie podlega nie tylko strona estetyczna, lecz przede wszystkim realizacja celów polonistycznych i merytorycznych zadania.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Szczegółowe zasady oceniania, klasyfikowania, poprawy ocen oraz przeprowadzania sprawdzianów i prac klasowych są zgodne ze statutem szkoły.
2. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych.
3. Uczeń ma prawo do uzyskania informacji o swoich osiągnięciach, popełnionych błędach oraz sposobach dalszej pracy.
4. Ocenianie powinno wspierać rozwój ucznia, motywować go do podejmowania wysiłku oraz pomagać w rozpoznawaniu jego mocnych stron i obszarów wymagających dalszej pracy.
5. Kryteria obowiązują w roku szkolnym **2026/2027**.